

บทที่ 3

วิธิดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถาม เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหาวิชาสุขศึกษา การจัดการเรียนการสอน สื่อการสอนการวัดผลและประเมินผล ด้านอื่น ๆ ที่มีผลต่อการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาตลอดจนความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและตัวอย่างประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและตัวอย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูทำหน้าที่สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 13,018 คน จากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งสิ้น 38 สำนักงานเขต จำนวน 427 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รวมเป็นตัวอย่างประชากร 510 คน ซึ่งมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ขั้นที่ 1 หาขนาดตัวอย่างประชากรที่เหมาะสม โดยใช้สูตร ทาโรยามาเน (Yamane' 1970) ดังนี้

$$n = \frac{n}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดตัวอย่าง
 N = ขนาดของประชากร
 e = ความคลาดเคลื่อนเท่าที่ยอมรับได้

กำหนดความคลาดเคลื่อนเท่าที่ยอมรับได้เท่ากับ .05 คำนวณหาตัวอย่างประชากรที่เหมาะสมได้จำนวน 400 คน แต่การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 510 คน

ขั้นที่ 2 สุ่มสำนักงานเขตมาประมาณร้อยละ 50 จากจำนวน 38 สำนักงานเขต โดยวิธีสุ่มตัวอย่าง (Simple Random Sampling) ได้จำนวนทั้งหมด 19 สำนักงานเขต 191 โรงเรียน (ตารางภาคผนวก)

ขั้นที่ 3 สุ่มตัวอย่างโรงเรียนจากสำนักงานเขตที่สุ่มได้ในขั้นที่ 2 โดยคำนวณเทียบสัดส่วนแยกตามสำนักงานเขตการศึกษา ดังนี้

โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างตามเขตการศึกษา = $\frac{\text{โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{ประชากรโรงเรียนแต่ละเขต}}{\text{ประชากรโรงเรียนทั้งหมด}}$

ขั้นที่ 4 สุ่มตัวอย่างประชากรโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 85 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 6 คน แบ่งเป็นครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 4 ตอน

คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) และแบบสำรวจกิจกรรมการเรียนการสอน 1 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสำรวจสภาพการสอนวิชาสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่าโดยสอบถามปัญหานั้น 5 ด้าน คือ

1. ปัญหาด้านการใช้หลักสูตรและเนื้อหาวิชาสุขศึกษา
2. ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา
3. ปัญหาด้านการใช้สื่อการสอนวิชาสุขศึกษา
4. ปัญหาด้านการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษา
5. ปัญหาด้านอื่นๆ ที่มีผลต่อการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open ended)

การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้า รวบรวมความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ ดังนี้ คือ หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สื่อการสอน การวัดและประเมินผล ด้านอื่น ๆ ที่มีผลต่อการเรียนการสอนสุขศึกษา จากหนังสือ ครูมือครู เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาสุขศึกษาจากหลักสูตร แผนการสอน และคู่มือครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในทุกระดับชั้นหนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อหาสาระสำคัญในการสร้างแบบสอบถาม
3. กำหนดขอบข่าย เนื้อหา และรูปแบบของเครื่องมือที่จะสร้าง
4. สร้างแบบสอบถาม โดยพิจารณาข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าดังที่กล่าวมาแล้ว และปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา

5. นานแบบสอบถามที่สร้างเสร็จให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจ และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิช่วยพิจารณาตรวจแก้ไข
6. นานแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิช่วยพิจารณาแก้ไขมาปรับปรุง (Validity)
7. นานแบบสอบถามที่ได้จากข้อ 6 ไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม
8. นานแบบสอบถามที่ได้จากข้อ 7 ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่งถึงสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล
2. ติดต่อขอความร่วมมือจากสำนักเขตต่างๆ ที่เลือกศึกษาให้ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียน เพื่อให้ครูผู้สอนที่เป็นตัวอย่างประชากรตอบแบบสอบถาม และส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัย ภายใน 1 เดือน ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้ง 4 ตอน มาวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส เอกซ์ (SPSSX-Statistical Package For The Social Science) ตามลำดับ ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในสวนที่เกี่ยวข้องกับวิชาสุขศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นำข้อมูลมาหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

แบบสอบถามเกี่ยวกับการเลือกใช้กิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ส่วนที่เป็นมาตราประเมินค่า (Rating Scale) ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และหา

ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และกำหนดค่าคะแนนเป็น 4, 3, 2, 1 สำหรับคำตอบที่ใช้มากที่สุด ใช้มาก ใช้น้อย และใช้น้อยที่สุด ตามลำดับ ในการประเมินผลที่ได้จากคะแนนเฉลี่ย ใช้เกณฑ์ดังนี้

ใช้มากที่สุด	3.50 - 4.00
ใช้มาก	2.50 - 3.49
ใช้น้อย	1.50 - 2.49
ใช้น้อยที่สุด	1.00 - 1.49

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา นำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ของคำตอบคิดเป็นร้อยละแล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

3. แบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา นำข้อมูลมาแจกแจงหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบความแตกต่างของปัญหาการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาโดยทดสอบค่าที (t-test) และกำหนดค่าคะแนนจากแบบสอบถาม ออกเป็น 4 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

มีปัญหามากที่สุด	3.50 - 4.00
มีปัญหามาก	2.50 - 3.49
มีปัญหาน้อย	1.50 - 2.49
มีปัญหาน้อยที่สุด	1.00 - 1.49

4. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ เป็นแบบปลายเปิด นำมารวบรวมสรุป แล้วนำเสนอข้อมูลมาประกอบการอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ